

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра фінансів

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету

_____ д.е.н. професор **Діброва А.Д.**
“ _____ ” _____ 2019 р.

Протокол № 10 від 20 червня 2019р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 11 від 10 червня 2019 р.
Завідувач кафедри
_____ д.е.н. професор **Давиденко Н.М.**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ»**

**Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа і страхування»**

Розробники: зав. каф., д.е.н., проф. Давиденко Н.М., к.е.н., доц. Мрачковська Н.К., к.е.н.,
ст. викладач Шевченко Н.Ю.

Київ – 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни «Фінанси»

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	<u>07 Управління і адміністрування</u> (шифр і назва)	
Спеціальність	<u>072 «Фінанси, банківська справа і страхування»</u> (шифр і назва)	
Освітній ступінь	<u>Бакалавр</u> (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	300	
Кількість кредитів ECTS	10	
Кількість змістових модулів	7	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____	
	(назва)	
Форма контролю	Іспит, диференційований залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2-3	
Семестр	4-5	
Лекційні заняття	60 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	60 год.	8 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	180 год.	284год.
Індивідуальні завдання	.	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4 год. 7 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування у майбутніх фінансистів системи спеціальних знань та вмінь з проблем розвитку та сучасного стану фінансової системи.

Завданнями дисципліни є формування цілісної системи знань про суть і форми прояву фінансів, механізм функціонування фінансових відносин та їх оптимізацію у суспільстві, склад і структуру фінансової системи, сукупність фінансових органів та інститутів, засади формування і функціонування окремих сфер і ланок фінансової системи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни фахівець з фінансів повинен:

знати:

суть, функції і складові фінансів, історію розвитку фінансової науки, будову та основні ланки фінансової системи, принципи і завдання фінансової політики, основні ланки державних фінансів, організацію фінансів підприємницьких структур, складові фінансового механізму, оподаткування і страхування як специфічні підсистеми фінансів, призначення та структуру фінансового ринку, теоретичні основи фінансового менеджменту та економічну природу міжнародних фінансів;

вміти:

показати роль фінансів у системі відтворення; аналізувати сучасну фінансову політику держави та виявляти її вплив на економіку; моделювати нормальну та кризову фінансові ситуації; будувати моделі фінансових відносин та управління фінансовою системою, визначати джерела фінансових ресурсів підприємств і держави, розкрити взаємозв'язок фінансів держави, підприємств і населення; виявити фактори формування фінансового результату підприємства; моделювати грошові потоки в сферах державних фінансів та в страхуванні; аналізувати державний бюджет; будувати грошові потоки у сфері міжнародних фінансів та фінансового ринку.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Сутність, історія та розвиток фінансової науки в Україні та світі

Тема лекційного заняття 1.

Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві.

Етимологія (походження) слова “фінанси”. Економічні передумови та історичний аспект виникнення фінансів. Фінанси – специфічна форма суспільних відносин, їх взаємозв'язок з іншими елементами економічної системи. Фінанси як загальнотеоретичний рамковий курс. Сутність фінансів та їх функції. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин. Об'єкт та суб'єкти фінансових відносин. Фінанси як регулятор економічних та соціальних процесів у суспільстві. Підвищення ролі фінансів у ринкових умовах.

Тема лекційного заняття 2.

Генезис і еволюція фінансів та фінансової науки.

Фінансова наука і її структура. Предмет і методи фінансової науки. Моделі фінансових відносин у суспільстві. Фінанси античного світу. Зародження фінансової науки як складової політичної економії: італійський меркантилізм. Досягнення наукових шкіл XVII – XVIII ст. (німецькі фінансисти - камералісти, французькі фізіократи) у розвитку науки про фінанси. XIX ст. - період остаточного виділення фінансової науки з політекономії. Західна наука XX ст.: від кейнсіанства до соціально – ринкового господарства. Основні напрями фінансової науки XXI ст. Нобелівські лауреати в галузі фінансів XX-XXI ст.

Тема лекційного заняття 3. Становлення та розвиток фінансової науки в Україні та Росії.

Розвиток фінансів доби Київської Русі (X ст.) та Запорізької Січі (XVI – XVIIст.). Найбільш вагомі здобутки російських та українських вчених XIX ст. у галузі фінансів.Формування фінансової науки у XX ст. в СРСР. Розвиток фінансової науки у незалежній Україні.

Змістовий модуль 2.

Фінансова система, фінансова політика, фінансовий механізм та фінансове право.

Тема лекційного заняття 4.

Фінансова система.

Сутність фінансової системи і принципи її структурування. Внутрішня будова фінансової системи. Організаційна структура фінансової системи держави. Державне регулювання фінансових відносин. Система управління фінансами в Україні. Функції основних суб'єктів управління фінансами в Україні: Міністерство фінансів України, Контрольно-ревізійні служби, Державна податкова адміністрація, Державне казначейство, Рахункова палата, Пенсійний фонд та ін. фонди загальнодержавного соціального страхування. Національний банк України, Державний комітет з цінних паперів та фондового ринку, Міжбанківська валютна біржа. Асоціація страховиків України.

Тема лекційного заняття 5.

Фінансова політика і фінансовий механізм.

Сутність, види і значення фінансової політики. Складові фінансової політики держави.

Форми і методи реалізації фінансової політики та її складових у різних сферах

Поняття фінансового механізму та його елементи і роль у реалізації фінансової політики. Методи, важелі та інструменти фінансового механізму. Фінансове забезпечення та його методи. Фінансове регулювання і його методи та інструменти.

Тема лекційного заняття 6.

Фінансове право і фінансове законодавство

Значення фінансового права у здійсненні фінансової політики і фінансового механізму. Фінансове право як галузь публічного права, його предмет. Методи фінансово – правового регулювання. Суб'єкти фінансового права. Поділ фінансового права (загальна і особлива частини) . Фінансове законодавство : Конституція України, Бюджетний кодекс України, Податковий кодекс,

ЗУ “ Про систему оподаткування ”, ЗУ “ Про місцеві податки і збори ”, ЗУ

“ Про страхування ”, ЗУ “ Про фондовий ринок”, та ін.

Тема лекційного заняття 7. Фінансова безпека держави. Об'єктивна необхідність розробки проблем підвищення національної, економічної і фінансової безпеки. Походження і сутність економічної безпеки, її суб'єкти і об'єкти. Категорійний апарат економічної безпеки. Індикатори фінансової безпеки та її порогові значення для України. Механізми фінансової безпеки. Фінансова криза: причини виникнення, Фінансові кризи XXI ст. в світі та Україні. Шляхи локалізації і подолання фінансових криз.

Змістовий модуль 3.

Ланки державних фінансів та їх характеристика. Податкова система.

Тема лекційного заняття 8.

Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет держави. Бюджетний процес.

Класифікація державних фінансів за доходами та видатками. Бюджетна система як складова державних фінансів. Бюджетна система України. Міжбюджетні відносини та їх регулювання. Міжбюджетні трансферти. Бюджет як економічна і правова категорія. Місце і

роль бюджету в загальній системі фінансових відносин. Державний бюджет та його структура. Доходи та видатки державного та місцевих бюджетів. Бюджетний процес та його складові. Процедура бюджетного планування. Процедура прийняття Державного бюджету. Організація виконання державного бюджету. Контроль за виконанням Державного бюджету. Напрями вдосконалення бюджетного процесу в Україні.

Тема лекційного заняття 9.

Податки. Податкова система.

Економічна природа податків і їх економічна сутність. Місце податків у наповненні бюджетів. Функції та класифікація податків. Податкова політика. Податкова система: науково-обґрунтовані принципи формування. Елементи системи оподаткування. Характеристика основних податків податкової системи України: податок на додану вартість, акцизний збір, податок на прибуток підприємства, фіксований сільськогосподарський податок, податок з доходів фізичних осіб, єдиний та фіксований податок для суб'єктів малого підприємництва. Становлення та розвиток податкової системи України. Адаптація податкового законодавства України до стандартів країн з розвинутою економікою.

Тема лекційного заняття 10.

Державний кредит та державний борг

Передумови існування державного кредиту. Економічна сутність державного кредиту. Роль кредиту у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави і покритті бюджетного дефіциту. Форми державного кредиту: ощадна справа, випуск державних цінних паперів. Види державних цінних паперів та їх погашення. Економічний зміст державного боргу. Структура державного боргу та механізм його формування. Способи коригування державного боргу. Методи управління державним боргом України.

Змістовий модуль 4.

Фінанси місцевих бюджетів та бюджетне вирівнювання

Тема лекційного заняття 11. Місцеві фінанси. Територіальна громада: поняття, функції, роль, правовий статус. Місцеві фінансові інститути. Сутність місцевих фінансів та причини їх виникнення. Функції місцевих фінансів. Доходи та видатки місцевих бюджетів. Зарубіжний досвід забезпечення самостійності місцевих бюджетів і можливості його використання в Україні.

Тема лекційного заняття 12. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання Державна регіональна фінансова політика: поняття, цілі, завдання. Поняття вертикальних і горизонтальних дисбалансів та фінансового вирівнювання. Об'єктивна необхідність фінансового вирівнювання. Правові засади й організація бюджетного вирівнювання в Україні. Зарубіжний досвід фінансового вирівнювання.

Змістовий модуль 5.

Страховання, страховий ринок та соціальне державне страхування

Тема лекційного заняття 13-14.

Страховання. Страховий ринок.

Класифікація ризиків та їх страхування. Економічна природа та призначення страхування. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Функції страхування. Система страхових фондів. Суб'єкти та об'єкти. Види та форми страхування. Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види і форми. Особисте страхування, його форми і значення в забезпеченні соціального захисту громадян. Перестраховання в забезпеченні сталості страхових операцій. Доходи і витрати страховика. Формування страхових тарифів. Актуарні розрахунки. Фінансові результати страхових операцій, їх

розподіл та використання. Ринок страхових послуг та його характеристика. Розвиток страхової справи в Україні.

Тема лекційного заняття 15. Соціальні позабюджетні фонди. Система централізованих фондів цільового призначення. Принципи організації централізованих фондів фінансових ресурсів. Досвід країн з ринковою економікою в наданні соціальних гарантій населенню. Пенсійний фонд: джерела формування та напрями використання. Фонд соціального страхування на випадок тимчасової непрацездатності: джерела формування та напрями використання. Фонд соціального страхування на випадок безробіття: джерела формування та напрями використання. Фонд соціального страхування від нещасних випадків: джерела формування та напрями використання.

Змістовий модуль 6.

Фінанси суб'єктів господарювання та домогосподарств

Тема лекційного заняття 16.

Фінанси суб'єктів господарювання.

Сутність фінансів комерційних підприємств і організацій. Основні принципи організації фінансів підприємств. Фінансові взаємовідносини підприємства: внутрішні та зовнішні.

Грошові потоки, що їх обслуговують. Фінансові ресурси підприємства та їх класифікація. Фонди фінансових ресурсів підприємства. Фінансове забезпечення відтворення основних фондів. Формування і використання оборотних активів. Формування і використання необоротних активів. Фінансові результати діяльності підприємств. Доходи і видатки підприємства. Поняття фінансової діяльності підприємства та її види. Особливості організації фінансів акціонерних товариств. Особливості організації фінансів малих підприємств

Тема лекційного заняття 17.

Фінанси домогосподарств

Фінансові ресурси домогосподарств та їх структура. Бюджет домогосподарств. Джерела формування фінансових ресурсів домогосподарств. Напрями використання фінансових ресурсів домогосподарств. Форми інвестиційної діяльності домогосподарств. Фінансові операції громадян з комерційними банками.

Тема лекційного заняття 18.

Фінансовий менеджмент.

Теоретичні основи фінансового менеджменту. Види фінансового менеджменту: бюджетний менеджмент; фінансовий менеджмент підприємницьких структур та фінансово-кредитних установ; податковий менеджмент.

Змістовий модуль 7.

Фінансовий ринок і міжнародні фінанси

Тема лекційного заняття 19.

Фінансовий ринок

Сутність, призначення, функції та структурування ринку за різними ознаками. Види діяльності на ринку цінних паперів. Характеристика суб'єктів фінансового ринку. Фінансові інструменти як об'єкти фінансового ринку. Ринок фінансових послуг в Україні та його характеристика.

Тема лекційного заняття 20.

Міжнародні фінанси

Економічна природа міжнародних фінансів. Поняття, призначення та функції міжнародних фінансів. Міжнародні фінансові потоки. Міжнародні розрахунки та валютне регулювання. Фінанси міжнародних організацій. Міжнародні фінансові інститути. Міжнародний фінансовий ринок.

Регулювання міжнародних фінансів. Структурні зміни міжнародної фінансової системи в умовах глобалізації. Економічна природа міжнародних фінансів.

Тема лекційного заняття 21.

Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою

Еволюція та сучасні риси фінансових систем країн з розвинутою ринковою економікою. Характеристика фінансових систем США, Німеччини, Великої Британії, Франції, Японії та Скандинавських країн.

Тема лекційного заняття 22.

Фінанси Європейського Союзу.

Етапи економічної інтеграції в Європі. Фінансова політика в контексті поглиблення європейської інтеграції. Особливості організації фінансів Європейського Союзу та його бюджет. Гармонізація податкової політики в рамках ЄС Міжнародна валютна політика. Роль фінансових інститутів ЄС у формуванні єдиної фінансової політики

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Сутність, історія та розвиток фінансової науки в Україні та світі												
Тема 1. Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві	15	2	2			11	11	1				10
Тема 2. Генезис і еволюція фінансів та фінансової науки	21	4	4			13	15					15
Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки в Україні	17	4	4			9	11	1				10
Разом за змістовим модулем 1	53	10	10			33	37	2				35
Змістовий модуль 2.												
Фінансова система, фінансова політика, механізм, право та безпека.												
Тема 4. Фінансова система	12	4	4			4	16		1			15
Тема 5. Фінансова політика і фінансовий механізм	10	2	2			6	12	1	1			10
Тема 6. Фінансове право та фінансове законодавство політика політика	8	2	2			4	11					11
Тема 7. Фінансова безпека	14	2	2			10	15					15
Разом за змістовим модулем 2	44	10	10			24	54	1	2			51
Змістовий модуль 3.												
Ланки державних фінансів та їх характеристика. Податкова система												
Тема 8. Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет	18	4	4			10	12	1	1			10

держави Бюджетний процес.												
Тема 9. Податки, податкова система	21	4	4			13	27		1			26
Тема 10. Державний кредит і державний борг	9	2	2			5	19	1				18
Разом за змістовим модулем 3	48	10	10			28	58	2	2			54
Змістовий модуль 4. Фінанси місцевих бюджетів та бюджетне вирівнювання												
Тема 11. Місцеві фінанси	14	-	-			14	11		1			10
Тема 12. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	9	-	-			9	21					21
Разом за змістовим модулем 4	23	-	-			23	32		1			31
Змістовий модуль 5. Страховання, страховий ринок, соціальне державне страхування												
Тема 13. Страхування	13	4	4			5	6	1				5
Тема 14. Страховий ринок	12	4	4			4	5		1			4
Тема 15. Соціальні позабюджетні фонди	16	4	4			8	9		1			8
Разом за змістовим модулем 5	41	12	12			17	20	1	2			17
Змістовий модуль 6. Фінанси суб'єктів господарювання та домогосподарств												
Тема 16. Фінанси суб'єктів господарювання	18	4	4			10	20					20
Тема 17. Фінанси домогосподарств	16	2	2			12	16					16
Тема 18. Фінансовий менеджмент	14	2	2			10	14					14
Разом за змістовим модулем 6	48	8	8			32	50					50
Змістовий модуль 7.												

Фінансовий ринок і міжнародні фінанси												
Тема 19. Фінансовий ринок	13	4	4			5	17	2	1			14
Тема 20. Міжнародні фінанси	8	2	2			4	12					12
Тема 21. Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою	16	2	2			12	16					16
Тема 22. Фінанси Європейського Союзу	6	2	2			2	4					4
Разом за змістовим модулем 7	43	10	10			23	49		1			46
Курсовий проект (робота) з (якщо є в робочому навчальному плані)		-	-	-		-		-	-	-		-
Усього годин	300	60	60			180	300	8	8			284

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві.	2
2	Генезис і еволюція фінансів та фінансової науки.	6
3	Становлення та розвиток фінансової науки в Україні та Росії.	2
4	Фінансова система.	2
5	Фінансова політика	2
6	Фінансовий механізм	2
7	Фінансове право і фінансове законодавство	2
8	Фінансова безпека	2
9	Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет держави. Бюджетний процес.	4
10	Податки. Податкова система.	2
11	Державний кредит і державний борг	2
12	Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм та бюджетне вирівнювання.	10
13	Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	2
14	Страховання.	2
15	Страховий ринок.	2
16	Соціальні позабюджетні фонди.	2
17	Фінанси суб'єктів господарювання	2
18	Фінанси домогосподарств	2
19	Фінансовий менеджмент	2
20	Фінансовий ринок	2
21	Міжнародні фінанси	2

22	Фінанси Європейського Союзу	2
23	Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	
2		
...		

Форми роботи:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійна робота з підручниками та періодичними виданнями;
- опрацювання законодавчих та інструктивно-нормативних матеріалів;
- робота зі словником термінів з курсу «Фінанси» ;
- аналіз статистичних матеріалів;
- робота з опорним конспектом з курсу «Фінанси»;
- опрацювання тестів для самостійного вивчення та самоконтролю з курсу «Фінанси».

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Фінанси як економічна категорія.
2. Роль фінансів у процесі розширеного відтворення.
3. Історичний аспект розуміння суті фінансів.
4. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями.
5. Призначення фінансів та їх ознаки.
6. Функції фінансів.
7. Моделі фінансових відносин у суспільстві.
8. Схема фінансових відносин у суспільстві.
9. Види фінансів та їх взаємозв'язок.
10. Поняття „ фінанси ”, „ гроші ”, „ фінансові ресурси ”. Відмінні та спільні риси.
11. Предмет і методи фінансової науки.
12. Внесок вчених економістів 17-19 ст. у розвиток фінансів.
13. Внесок фізіократів у розвиток фінансової науки.
14. Внесок А.Сміта у розвиток фінансів.
15. Розвиток фінансової науки в Росії.
16. Фінансова наука в Україні.
17. Сучасна світова наукова думка.
18. Суть фінансової системи.
19. Організаційна структура фінансової системи.
20. Органи управління фінансовою системою України.
21. Міністерство фінансів та його функції.
22. Національний банк України та його функції.
23. Державне казначейство та Рахункова палата ВРУ та їх функції.
24. Органи фінансового контролю та їх функції.
25. Сфери та ланки фінансових відносин.
26. Визначення та мета фінансової політики.
27. Фактори впливу на фінансову політику.
28. Завдання і принципи фінансової політики.

29. Форми і методи реалізації фінансової політики.
30. Поняття фінансової безпеки держави та показники, що її характеризують.
31. Роль інфляції та методи її регулювання в системі забезпечення фінансової безпеки.
32. Фінансова криза та принципи її виникнення.
33. Шляхи локалізації фінансової кризи.
34. Суть державних фінансів.
35. Фінансові відносини у сфері державних фінансів.
36. Призначення і соціально-економічна суть бюджету.
37. Суть бюджетного устрою.
38. Розподіл доходів і видатків між ланками бюджетної системи.
39. Зміст і призначення державного бюджету.
40. Джерела доходів Державного бюджету.
41. Фінансові ресурси держави.
42. Державний кредит як специфічна ланка державних фінансів.
43. Джерела погашення позик.
44. Управління державним боргом.
45. Способи коригування позикової політики держави.
46. Обслуговування внутрішнього та зовнішнього боргу України.
47. Основна термінологія, пов'язана з платежами держави.
48. Основні елементи системи оподаткування та їх характеристики.
49. Податкові ставки та їх класифікація.
50. Класифікація податків.
51. Податкова система та вимоги до її побудови.
52. Податкова система України.
53. Функції податків.
54. Оцінка податкової системи України.
55. Основні положення податкової реформи.
56. Склад і структура видатків держбюджету.
57. Доходи та видатки Пенсійного фонду.
58. Роль податків в економічній системі держави.
59. Податкова робота та податкова служба.
60. Цінні папери держави та їх класифікація.
61. Принципи організації державних централізованих фондів соціального страхування.
62. Загальні риси сучасних податкових систем зарубіжних країн.
63. Позабюджетні фонди органів місцевого самоврядування.
64. Фінансове регулювання як підсистема фінансового механізму.
65. Фінансові важелі та їх характеристика.
66. Суть фінансового механізму.
67. Призначення фінансового механізму.
68. Структура фінансового механізму.
69. Форми фінансового забезпечення.
70. Фінансові відносини суб'єктів господарювання.
71. Грошові потоки підприємства.
72. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства.
73. Витрати та доходи підприємства.
74. Класифікація страхування.
75. Система соціального та медичного страхування.
76. Страховий ринок, його характеристика.
77. Розвиток страхової справи в Україні.
78. Фінансові резервні фонди.
79. Економічна природа страхування.
80. Класифікація ризиків та їх страхування.
81. Форми резервних страхових фондів.

82. Суб'єкти та об'єкти страхування.
83. Основні елементи страхових відносин.
84. Призначення та структура фінансового ринку.
85. Характеристика фінансового ринку України.
86. Валютний ринок та його функції.
87. Ринок кредитних ресурсів та його функції.
88. Ринок цінних паперів та його функції.
89. Фінансові інструменти фондового ринку (ощадні сертифікати, векселі, приватизаційні папери, інвестиційні сертифікати).
90. Види діяльності на ринку цінних паперів.
91. Ринок фінансових послуг та його характеристика.
92. Складові ринку цінних паперів.
93. Цінні папери та їх класифікація.
94. Акції та їх види.
95. Облігації та казначейські зобов'язання.
96. Фінансові інструменти фондового ринку (варант, опціон, ф'ючерс, депозитне свідоцтво).
97. Суть фінансового менеджменту.
98. Суть податкового менеджменту.
99. Суть бюджетного менеджменту.
100. Економічна природа міжнародних фінансів.

Модуль 1 .Варіант 1

1.Словник

А) Фінанси –

це _____

Б) Генезис –

це _____

В) Гроші – це _____

2.Теоретичне питання.

Передумови виникнення фінансів та етапи їх еволюційного розвитку.

3. Тести

1. Предметом фінансової науки є:

- А) Господарська діяльність підприємств;
- Б) Раціональне використання фінансових ресурсів;
- В) Діяльність держави і суб'єктів господарювання щодо створення і використання фондів фінансових ресурсів;
- Г) Кредитні відносини.

2. Вперше термін « акциз» і «мито» ввів:

2. Вперше термін « акциз» і «мито» ввів:

- А) І. Посошков;
- Б) А. Смітт;
- В) М. Тургенєв;
- Г) А. Буковецький;
- Д) І. Озеров.

3. Який внесок у розвиток фінансової науки внесли французькі вчені – фізіократи (Ф. Кене, А. Тюрго, О. Мірабо):

- А) Визначили джерела багатства держави;
- Б) Розробили вчення про податки;
- В) Дослідили взаємозв'язок фінансів і матеріального виробництва;
- Г) Розподілили податки на загальнодержавні і місцеві.

4. Основними джерелами доходів рабовласницьких держав були:

- А) Контрибуції;

- Б) Військова здобич;
- В) Натуральні податі;
- Г) Податок з обороту.
- Д) Особисті повинності.

5. *Фінанси можуть функціонувати тільки за наявності:*

- А) Мануфактурного виробництва;
- Б) Кредитно-лихварських відносин;
- В) Грошових відносин;
- Г) Держави.

6. *Розподільча функція фінансів дозволяє:*

А) Здійснювати контроль за фінансовою діяльністю суб'єктів господарювання та держави;

Б) Розподіляти ВВП на основі законодавчого регулювання;

В) Використовувати ресурси Державного бюджету;

7. *Відповідно до рівня централізації ВВП модель фінансових відносин*

класифікується на:

- А) Європейська;
- Б) Скандинавська;
- Г) Американська;
- Д) Ринкова;
- Е) Західноєвропейська;
- Є) Адміністративна.

Помітити до якої з них відноситься українська.

8. *Внесок французьких вчених фізіократів (Ф.Кене, А. Тюрго, О. Мірабо) в розвиток фінансової науки:*

- А) Визначили джерела багатства держави;
- Б) Розробили вчення про податки;
- В) Дослідили взаємозв'язок фінансів і матеріального виробництва;
- Г) Розділили податки на загальнодержавні і місцеві.

9. *Фінансові принципи достатності і еластичності обкладання податками ввів представник німецької школи _____*

(вписати правильну відповідь)

10. Кому з Нобелівських лауреатів належать дослідження в сфері прийняття управлінських рішень на основі асиметричної неповної інформації?

- А) Г. Марковіцу;
- Б) В. Вікри;
- В) У. Шарпу;
- Г) М. Миллеру.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС бакалавр Спеціальність 072 фінанси, банківська справа та страхування	Кафедра Фінансів _____	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 21 з дисципліни «Фінанси»	Затверджую Зав. кафедри _____
	2019-2020 навчальний рік		(підпис) Давиденко Н.М. (ПІБ) _____ 2019 р.
<i>Екзаменаційні запитання</i>			
1.Що слід розуміти під державною фінансовою політикою? Яка її мета? Яким чином здійснюється?			
2. Що являють собою фінансові ресурси підприємства як категорія ? Значення фінансових ресурсів.			
<i>Тестові завдання різних типів</i>			
1.Поняття фінансовий менеджмент застосовується переважно до:			
1. управління фінансами підприємств;			
2. управління фінансами держави;			
3. управління фінансами населення;			
4. всіх			
2.Основною установою, що регулює функціонування ринку цінних паперів є:			
1. Національний банк України;			
2. Фонд державного майна України			
3. Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку;			
4. Міністерство фінансів України			
3. Прибуток підприємства використовується на цілі:			
1. сплати податків;			
2. створення резервного фонду;			
3. виплату дивідендів;			
4. поповнення статутного фонду;			
5. на розвиток підприємства			
6. усі разом(1-5);			
7. на жодну з них			
4. Яка риса є обов'язковою для характеристики домогосподарства:			
1. спільне проживання на одній площі;			
2. спільна праця;;			
3. спільний бюджет;			
4. наявність спільних дітей.			
5. Комплекс заходів по захисту інтересів держави у сфері зовнішньо – економічної торгівлі із застосуванням системи певних платежів або певного режиму носить назву...			
6. Усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку називаються.			
7. Частина прибутку, яка виплачується підприємством на користь власників корпоративних прав має назву			
8. Система принципів, методів, засобів і форм організації фінансових відносин називається			
9. Митна політика може реалізуватися у формі:			
1. протекціонізму;			
2. вільної торгівлі із використанням тарифних і нетарифних інструментів регулювання.			
10. Бюджетний дефіцит - це перевищення			

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС Бакалавр спеціальність/спеціалізація: фінанси, банківська справа та страхування	Кафедра Фінансів 2019-2020 навчальний рік	ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 11 з дисципліни ФІНАНСИ	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Давиденко Н.М. (ПІБ) _____ 2019 р.

1. Вкажіть класифікаційні характеристики груп податків

Класифікаційні характеристики	Податки
А. За характером оподаткування Б. За економічним змістом В. За джерелами сплати Г. Залежно від органу, який стягує та розпоряджається податками Д. За порядком формування і використання	1. Податки на майно, доходи, споживання 2. Загальнодержавні та місцеві 3. Прямі і непрямі 4. Загальні та спеціальні 5. Що сплачуються з доходу і що включаються у витрати виробництва

2. Вперше термін «акциз» і «мито» ввів:

1	І. Посошков;
2	А. Смітт;
3	М. Тургенсв;
4	І. Озеров.

3. Задача

Працівнику нарахували заробітну плату в розмірі 10 730 грн. Визначити суму, ПДФО	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

4. Який податок встановлено на висококорентабельні та монополні товари?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)
--

5. Яке слово пропущене в реченні?

Під терміном слід розуміти систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів протягом строку їх корисного використання.	(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)
---	--

6. Із скількох рівнів складається державна фіскальна служба України?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)
--

7 Комплекс заходів, здійснюваних державними органами влади різних рівнів з розробки, виконання і регулювання державного бюджету країни з метою забезпечення соціального, економічного розвитку держави та забезпечення її стратегічних пріоритетів називається

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

8. Розподільча функція фінансів здійснюється з:

1	Первинним розподілом ВВП (валового внутрішнього продукту) і НД
2	Вторинним розподілом (перерозподілом) ВВП (валового внутрішнього продукту) і НД;
3	Розподілом та перерозподілом ВВП (валового внутрішнього продукту) і НД через фінансову систему;
4	Контролем за перерозподілом ВВП (валового внутрішнього продукту) до відповідних фондів.

9. Хто з перелічених вчених фінансистів працював в Університеті Святого Володимира?

1	І. Франко;
2	М. Бунге;
3	М. Яснопольський;
4	М. Туган – Барановський;
5	М. Добриловський

10. Головним джерелом мобілізації ресурсів до державного і місцевих бюджетів та перерозподілу НД (національного доходу) на етапі розвитку розвиненої форми фінансів є:

1	Державний кредит;
2	Особисті повинності;
3	Податки;

4	Державні інвестиції;
5	Доходи від операцій на фінансовому ринку.

11. Фінансова політика – це:

1	Сукупність юридичних норм, які регламентують фінансові відносини;
2	Засіб впливу фінансових відносин на економічний та соціальний розвиток суспільства;
3	Сукупність організаційних та правових форм і методів управління фінансовою діяльністю держави;
4	Вірної відповіді немає.

12. До фінансових важелів відносять:

1	Норми і нормативи;
2	Податки;
3	Правове регулювання фінансових відносин;
4	Стимули;
5	Санкції;
6	Всі відповіді правильні.

13. Антиінфляційні заходи – це:

1	Монетарні заходи НБУ (Національного банку України);
2	Збільшення соціальних виплат;
3	Інвестування бюджетних коштів у розвиток виробництва;
4	Лібералізація у зовнішньоекономічній діяльності.

14. Предметом фінансової науки є:

1	Раціональне використання фінансових ресурсів;
2	Діяльність держави щодо створення і використання фондів фінансових ресурсів;
3	Відносини позики;
4	Господарська діяльність підприємств;

15. Фінансова система України включає сфери:

1	Державні фінанси;
2	Фінанси підприємницьких структур;
3	Фінансовий ринок;
4	Фінанси домогосподарств;
5	Міжнародні фінанси;
6	Централізовані соціальні фонди.

16. Показники, що характеризують фінансову безпеку країни:

1	Сальдо платіжного балансу;
2	Обсяг ВВП (валового внутрішнього продукту);
3	Обсяг державного боргу;
4	Прожитковий мінімум;
5	Стійкість національної валюти.

17. Уніфікація державних позик – це:

1	Зміна дохідності позик;
2	Анулювання позик;
3	Продовження терміну позик (пролонгація);
4	Об'єднання кількох позик в одну.

18. Першу спробу визначити фінансове господарство як таке, що складається з державних доходів і видатків зробили представники школи:

1	Неокейнсіанців
2	Фізіократів
3	Марксистів
4	Меркантилістів

19. Вставте відповідність між переліченими податками та об'єктами оподаткування:

1. Об'єкт житлової нерухомості	А. Збір за місця для паркування транспортних засобів
2. Земельна ділянка, яка спеціально відведена	Б. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної

для забезпечення паркування транспортних засобів	ділянки
3. Транспортні засоби	В. Збір за першу реєстрацію транспортного засобу
4. Земельні ділянки	Г. Фіксований сільськогосподарський податок
5. Площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду	Д. Плата за землю

20. Які з наведених податків відносяться до непрямих:

11	Податок за першу реєстрацію транспортного засобу;
22	Акцизний податок;
33	Податок на доходи фізичних осіб;
44	Податок на додану вартість;
55	Податок на прибуток?

21. Предметом фінансової науки є:

1	Раціональне використання фінансових ресурсів
2	Діяльність держави щодо створення та використання фондів фінансових ресурсів
3	Відносини позики
4	Господарська діяльність підприємств

22. Місцевими бюджетами називаються:

1	Бюджет Автономної Республіки Крим, обласні, районні бюджети, бюджети місцевого самоврядування;
2	Бюджет Автономної Республіки Крим, обласні міські, районні бюджети, бюджети районів у містах і бюджети місцевого самоврядування;
3	Обласні, міські, районні бюджети, бюджети районів у містах і бюджети місцевого самоврядування.
4	Немає правильної відповіді

23. Кредиторами держави можуть бути:

1	Національний банк України
2	Комерційні банки
3	Міжнародні фінансові організації
4	Уряди інших держав
5	Фізичні особи
6	Всі відповіді правильні

24. До складу державних фінансів не входить:

1	Державний бюджет
2	Державний кредит
3	Позабюджетні спеціальні фонди
4	Фінанси підприємств колективної форми власності

25. Проект Державного бюджету України складає:

1	Рахункова палата
2	Президент України
3	Міністерство фінансів
4	Верховна Рада
5	Державне казначейство

26. У складі фінансової політики виділяють:

1	Міжнародну
2	Грошово-кредитну
3	Бюджетно-податкову
4	Дивідендну
5	Всі відповіді правильні

27. Хто є дійсним платником ПДВ (податку на додану вартість) і акцизу?

1	Виробник товару
2	Торговельне підприємство
3	Споживачі товарів і послуг
4	Всі відповіді правильні?

28. Як класифікуються податки за методом оподаткування?

1	Прогресивні, регресивні, пропорційні
2	Прямі , непрямі
3	Загальнодержавні та місцеві
4	Розкладні і окладні

29. Державний бюджет України як фінансовий план держави затверджується:

1	Постановою Кабінету Міністрів
2	Указом Президента
3	Верховною Радою і має силу закону
4	Розпорядженням Національного банку

30. Структура бюджетної класифікації в Україні розробляється:

1	Верховною Радою
2	Кабінетом Міністрів
3	Міністерством Фінансів
4	Національним банком

8. Методи навчання

При викладанні дисципліни передбачено застосування традиційних, активних та інтерактивних методів навчання :

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійна робота з підручниками та періодичними виданнями;
- опрацювання законодавчих та інструктивно- нормативних матеріалів;
- робота зі словником термінів з курсу «Фінанси»;
- опрацювання тестів для самостійного вивчення та самоконтролю;
- підготовка рефератів та їх презентація;
- складання комплексного (або тематичного) фінансового кросворду;
- робота в конкурентних групах;
- рольові ігри;
- розв'язання кейсів;
- запрошення на заняття представників різних сфер фінансів;
- обговорення художніх творів щодо фінансових проблем із запрошенням практиків - успішних фінансистів;
- підготовка і захист курсової роботи.

9. Форми контролю

Поточний контроль - опитування, модульний контроль, виконання роботи в конкурентних групах, виконання ролей у рольових іграх, фінансовий диктант; **рубіжний контроль**- у вигляді модульного контролю за засвоєнням понятійного апарату, теоретичних питань і тестів, робота в Moodle; **підсумковий контроль** у формі заліка- по першій частині курсу, захисту курсової роботи і екзамену- по другій частині.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

1. Відповідно до Положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України», затвердженого ректором університету 27.02.2019 р., рейтинг студента з навчальної роботи R_{HP} стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою:

$$R_{HP} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{3M} \cdot K^{(1)}_{3M} + \dots + R^{(n)}_{3M} \cdot K^{(n)}_{3M})}{n}$$

де, $R^{(1)}_{3M}$, ... $R^{(n)}_{3M}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100- бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{дис} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$. Тоді вона буде мати вигляд:

$$R_{нр} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{N}$$

2. **Розподіл балів, які отримують студенти.** Оцінювання студента відбувається згідно Положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 27.02.2019 р. протокол № 7. Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з табл. 1.

Таблиця 1.

Співвідношення між національними оцінками і рейтингом здобувача вищої освіти

Оцінка національна	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90 - 100
Добре	74 - 89
Задовільно	60 - 73
Незадовільно	0 - 59

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{нр}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{нр} + R_{ат}$.

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Фінанси» для підготовки фахівців ОС «бакалавр» спеціальності «Фінанси, банківська справа і страхування»

2. Методичні вказівки щодо виконання і захисту курсової роботи з дисципліни «Фінанси».

12. Рекомендована література

Базова

1. Давиденко Н. М., Данилевська-Жугунісова О.Є. Підручник Фінанси. К.:ТОВ ЦП Компрінт, 2014. 544с.
2. Фінанси: курс для фінансистів. Навч. посібник / за ред. В. І. Оспішева, К.: Знання, 2008. 562 с.
3. Фінанси: курс для фінансистів. Підручник / за ред. П. Ю. Буряка, О. Б. Жихор К.: Знання, 2010. 528 с.
4. Говорушко Т.А.Фінанси для фінансистів: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 612с.
5. Худолій Л. М. Теорія фінансів. К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2003. 252 с.
6. Фінанси. Підручник / за ред..С. І. Юрія і В. М. Федосова. 2008. 611 с.
7. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 720 с.

Допоміжна література

8. Василик О.Д. Теорія фінансів.: К, 2010.
9. Фінанси сільськогосподарських підприємств (посібник з питань фінансових відносин у ринкових умовах) / за ред. М. Я. Дем'яненка. К.: ІАЕ, 2001. 604 с.
10. Данілов О.Д., Серебрянський Д.М. Фінанси у запитаннях і відповідях, К.: 2016. 528с.
11. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: Підручник. – К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. – 660 с.
12. Кравчук Н.Я., Пруський О.С., Колісник О.Я. Міжнародні фінанси : Навчально-методичний посібник. У 2-х частинах. Частина 1. – Тернопіль : Vector, 2011. – 320 с.
13. Фисун В. І., Ярова Г. М. Страхування. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 232 с.
14. Закон України “Про страхування” від 07.03.1996. №18 зі змінами і доповненнями.
15. Закон України “Банки і банківську діяльність” від 20.03.2001 зі змінами і доповненнями// Закони України .К: 1996. Т. 1.
16. Закон України ”Про цінні папери і фондову біржу” від 18.06.91 №1201-ХІІ/Відомості Верховної Ради України. 1998 № 16.
17. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. К.:” Юридичний світ“ 2011.-576с.
18. Бюджетний Кодекс України
19. Залетов О.М. Убезпечення життя: Монографія. К.: Міжнар. агенція"Бізон", 2006. 688 с.
20. Страхування: навч. посіб. / Т.А. Говорушко, В.М. Стецюк; за ред. Т.А. Говорушко. – К.: – Львів: «Магнолія 2006», 2014. – 328 с.
21. Страхувий ринок: сучасні виклики в умовах глобалізації : V Міжнар.науковопрактичн. семінар, 1819 травня 2017 р. м. Львів [матеріали] /; За ред. Сич О.А.: – Львів: ЛНУ, 2017. –194с.
22. Ротова Т. А., Руденко Л. С. Страхування: Навч. посіб. К.: КДТЕУ, 2002. 400 с.
23. Шумелда Я. Страхування: Навч. посіб. для студ. екон. спец. Т.: Джура, 2014. 280 с.
24. Господарський кодекс України. К.: Київ, правда, 2010. 194 с.
25. Закон України "Про об'єднання громадян" Відомості Верховної Ради України. 1992. № 34.
26. Закон України "Про страхування" Відомості Верховної Ради України, 2002. №7.
27. Зятковський І.В. Фінанси суб'єктів господарювання в умовах інститут-ціональних перетворень: Монографія. Т.: Екон. думка, 2006. 388 с.
28. Зятковський І.В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посіб. Т.: Екон. думка, 2003. 356 с.
29. Зятковський І.В. Фінансове оздоровлення підприємств: теорія і практика:

Монографія. Т.: Екон. думка, 2003. 344 с.

30. Фінанси підприємств: Навч. посіб. К.: Центр навч. л-ри, 2004. 460с.

31. Партин Г.О., Загородній А.Г. Фінанси підприємств. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доопр. К.: Знання, 2006. 379 с.

32. . Страхування: навч. посіб. / Т.А. Говорушко, В.М. Стецюк; за ред. Т.А. Говорушко. – К.: – Львів: «Магнолія 2006», 2014. – 328 с

33. Фінанси підприємств: Підручник Кер. авт. колективу і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 4-те вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2002. 571 с.

13. Інформаційні ресурси

Інтернет-ресурси:

- Верховна Рада України **URL: <http://www.rada.gov.ua.ru>**;
- Міністерство фінансів України **URL: <http://www.minfin.com.ua>**;
- Кабінет Міністрів України **URL: <http://www.kmu.gov.ua>**;
- НБУ **URL: <http://www.bank.gov.ua/>**;
- Ліга страховиків України **URL: <http://www.uainsur.com/>**;
- Пенсійний фонд України **URL: <http://www.pfu.gov.ua/>**;
- **<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1896>**

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

В освоєнні теоретичного курсу „Фінанси”, надзвичайно важливу роль відіграє не тільки активна участь студентів на лекційних і семінарських заняттях, а й їх самостійна робота. Тільки реальне поєднання всіх форм навчального процесу дасть змогу забезпечити підготовку висококваліфікованих спеціалістів у галузі фінансів, здатних ефективно працювати в умовах ринкової економіки.

Мета самостійної роботи студента – забезпечити розширення й поглиблення теоретичних і практичних знань у сфері фінансової дисципліни; набути уміння застосовувати теоретичні знання при вирішенні конкретних завдань із фінансово-економічної практики; шукати сучасні наукові досягнення і застосовувати їх при організації державного регулювання фінансових відносин у всіх ланках фінансової системи.

У процесі самостійної роботи над курсом „Фінанси” студент повинен оволодіти як загальнонауковими методами теоретичного узагальнення факторів (методів діалектичної та формальної логіки), так і специфічними статистичними та економіко-математичними методами аналізу фінансових відносин. Самостійна робота студента повинна привчати його застосовувати сучасну методіку економічного аналізу з використанням графіків, таблиць, діаграм, економіко-математичних методів та комп'ютерної техніки.

У роботі над навчально-програмним матеріалом дуже важливим є вміння студента самостійно підбирати літературні джерела з будь-якого проблемного питання фінансових відносин як у теоретичному, так і в практичному їх аспекті. Літературні джерела повинні включати повний список монографій, брошур, статей, нормативних документів, які стосуються того чи іншого проблемного питання фінансових відносин. Процес формування літературних джерел передбачає складання картотеки на основі використання відповідних бібліотечних каталогів (систематичного каталогу наукової, навчальної та довідкової літератури університетської бібліотеки; каталогу періодичних видань, довідників і нормативних матеріалів – у читальному залі бібліотеки; систематичних каталогів інших бібліотек). Студент повинен знати, в яких періодичних виданнях публікуються статті з фінансових питань. Найбільша кількість публікацій із фінансових проблем міститься в журналах: „Фінанси України”, „Економіка України”, „Фінансова тема”, „Економічний часопис”. Повний перелік статей, опублікованих у журналі за рік, друкується в останньому річному номері журналу. Статті на економічні теми публікуються також у газетах: „Голос України”, „Урядовий кур'єр”, „Бізнес”, „Галицькі контракти” та ін. законодавчі документи публікуються у „Відомостях Верховної Ради України” та в інших періодичних виданнях (у тому числі в газетах „Урядовий кур'єр” та „Голос України”). Статистична інформація міститься в спеціальних виданнях Держкомстату України, Мінекономіки, Мінфіну, ДФС.

ПИТАННЯ ДЛЯ ДИСКУСІЙ

1. Визначення суті фінансів авторами різних навчальних посібників і монографій.
2. Функції фінансів. Точки зору з цього питання вчених у галузі фінансів. Аналіз різних тверджень щодо функцій фінансів і позицій функціонування фінансових відносин в умовах ринкової економіки. Чи має право на існування регульовальна функція фінансів в умовах ринкових відносин?
3. Фінансова стабілізація: її ознаки на макро- і мікрорівнях економіки.
4. Фінансові відносини приватизації державної власності у промисловості, сільському господарстві; комунальної власності. Проблеми купівлі-продажу землі в системі земельних відносин у зв'язку зі створенням приватних орендних підприємств. Можливий стан фінансів України за різних варіантів вирішення цієї проблеми.
5. Фінансова політика України на сучасному етапі економічного розвитку. Проблеми організації фінансових відносин у період переходу до ринкової економіки. Негативні явища у фінансовій політиці України, причини їх виникнення і можливі варіанти дій щодо їх недопущення в умовах ринкової трансформації економіки.

6. Наукові основи побудови податкової системи держави. Чи враховані податкові концепції видатних економістів світу у процесі побудови податкової системи України на сучасному етапі?

7. Бюджетний устрій і бюджетна система України на сучасному етапі. Оцінка можливих підходів до вирішення питання про підвищення ролі й значення бюджетних відносин у зміцненні економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань.

8. Бюджетний процес. Шляхи вирішення економічно обґрунтованих основ організації бюджетного процесу та реалізації загальних науково обґрунтованих принципів складання, розгляду проектів бюджетів та їх затвердження та виконання.

9. Державний кредит. Проблеми внутрішнього і зовнішнього боргу.

10. Проблема незаконно вивезених з України вітчизняних капіталів, які перебувають на рахунках банків західних країн. Які можливі варіанти повернення цих капіталів і використання їх для інвестування власного виробництва в Україні?

11. Фінансовий ринок України. Можливі варіанти шляхів прискорення формування ринку цінних паперів і підвищення його ролі в регулюванні ринкових відносин.

12. Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності. У чому полягають негативні явища у здійсненні політики лібералізації зовнішньої торгівлі та її вплив на фінансове становище України? Можливі варіанти здійснення заходів щодо вдосконалення фінансового механізму зовнішньоекономічної діяльності для ефективнішого виконання ним функції із захисту вітчизняного виробництва і запобігання незаконному вивезенню вітчизняного капіталу з України.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Шляхи перебудови фінансових відносин у період формування ринкової економіки України.

2. Роль фінансової системи у забезпеченні фінансової стабілізації.

3. Фінансовий механізм, його складові елементи і загальна характеристика.

4. Удосконалення фінансового механізму в Україні у період формування ринкової економіки.

5. Державний фінансовий контроль і його роль у забезпеченні фінансової дисципліни.

6. Податкова політика на сучасному етапі.

7. Податкова система на сучасному етапі.

8. Наукові основи побудови податкової системи держави з ринковою економікою.

9. Оцінка податкового законодавства України на сучасному етапі.

10. Організація податкової служби і контрольної роботи в Україні.

11. Переваги і недоліки системи прямого оподаткування.

12. Переваги і недоліки системи непрямого оподаткування.

13. Оподаткування прибутку підприємств та організацій.

14. Проблеми акцизного оподаткування підприємств.

15. Вплив прибуткового оподаткування на заощадження громадян.

16. Роль місцевих податків у податковій системі України.

17. Проблеми вдосконалення місцевого оподаткування в Україні.

18. Необхідність, зміст і роль бюджету в Україні.

19. Реформування міжбюджетних відносин.

20. Бюджетний дефіцит: причини, наслідки, методи управління.

21. Бюджетна політика у галузі державних фінансів.

22. Державний борг України: сучасний стан та перспективи його скорочення.

23. Зовнішній державний борг у країнах з перехідною економікою.

24. Державне регулювання фінансового ринку в Україні.

25. Фондовий ринок в Україні: сучасний стан, перспективи розвитку.

26. Біржовий та позабіржовий ринок паперів в Україні.

27. Стимулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
28. Медичне страхування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.
29. Фінансове забезпечення економічного та соціального розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

ПІДГОТОВКА ТА ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕФЕРАТУ

Підготовку до написання реферату починають з вибору теми. Студентам надається право самостійно вибрати тему з проблематики, визначеної кафедрою, а також запропонувати свою тему. У такому разі вибрана тема має бути узгоджена з викладачем, який проводить семінарські заняття.

Літературні джерела студент підбирає самостійно. Роботу з літературою потрібно починати зі складання повного списку книг, статей, нормативних документів з обов'язковим посиланням на джерело. Для підготовки реферату рекомендується використовувати каталог періодичних видань, довідників і нормативних матеріалів. Найбільша кількість публікацій з фінансових питань міститься в журналах „Фінанси України”, „Економіка України”, „Фінансова тема”, „Економічний часопис”, а також у газетах „Голос України”, „Урядовий кур'єр”, „Бізнес”, „Галицькі контракти” та ін. Законодавчі акти публікуються у „Відомостях Верховної Ради України” та інших періодичних виданнях.

Зміст роботи треба викладати стисло, лаконічно, не припускаючи повторень та непотрібних відступів від теми.

Текст реферату має бути написаний чітким, розбірливим почерком без пропусків та скорочень слів або надрукований на машинці чи набраний на комп'ютері. Загальний обсяг – не більше семи сторінок. Текст роботи слід писати тільки на одній сторінці стандартного аркуша та розміщувати так, щоб залишалися поля по 25 мм з кожного боку. Номери сторінок проставляються у верхньому правому кутку або посередині сторінки згори чи знизу. Титульний аркуш вважається першою сторінкою і номер на ньому не ставиться.

Наприкінці реферату оформляють список використаної літератури.

Презентація реферату проходить на семінарському занятті, де розглядається дана тема. Доповідь з реферату не повинна перевищувати 7–10 хв.

ПІДГОТОВКА МІНІ ЛЕКЦІЙ З ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ

Міні-лекція — це доповідь протягом 8—10 хвилин. Доповідь складається з: аналізу економічної проблеми, явища чи суперечності, які безпосередньо стосуються курсу «Фінанси»; висновку.

Аналіз проблеми містить виклад суті явища, поточного стану справ та його оцінку. Особливістю опису є те, що в ньому не потрібно наводити навчальний матеріал, який студенти окремо вивчають на семінарських заняттях (визначення термінів, переліки функцій, класифікацій чи принципів тощо), крім випадків, коли у визначеннях чи класифікаціях і міститься проблема, що є темою міні-лекції. Аналіз проблеми займає до 6-ти хвилин міні-лекції.

Висновок містить (якщо можливо) пропозиції щодо вирішення проблеми. У ньому доповідач використовує як власне обґрунтування проблеми, так і думку фахівців.

Критеріями оцінки міні-лекції є її змістовність, структурованість, зрозумілість і лаконічність.

Питання для міні-лекції студент може вибрати з нижчезазначеного переліку (узгодивши з викладачем) або запропонувати власну тему, також узгодивши її з викладачем.

Письмове оформлення міні-лекції не обов'язкове. Під час доповіді можна користуватися зібраними матеріалами.

Питання для міні-лекцій

1. Дискусійні питання сутності фінансів.

2. Функції фінансів. Точки зору з цього питання вчених у галузі фінансів. Аналіз різних тверджень щодо функцій фінансів і позицій функціонування фінансових відносин в умовах ринкової економіки.

3. Фінансова стабілізація. Ознаки фінансової стабілізації на макро- і мікрорівнях економіки.

4. Фінансові аспекти приватизації державної власності у промисловості, сільському господарстві; комунальної власності. Проблеми купівлі-продажу землі в системі земельних відносин у зв'язку зі створенням приватних орендних підприємств. Можливий стан фінансів України за різних варіантів вирішення цієї проблеми.

5. Фінансова політика України на сучасному етапі економічного розвитку. Проблеми організації фінансових відносин у період переходу до ринкової економіки. Негативні явища у фінансовій політиці України, причини їх виникнення і можливі варіанти дій щодо їх недопущення в умовах ринкової трансформаційної економіки.

6. Наукові основи побудови податкової системи держави. Чи враховані податкові концепції видатних економістів світу під час побудови податкової системи України на сучасному етапі? Податкова гіпотеза А. Лаффера та її відображення у податковій системі України.

7. Бюджетний устрій і бюджетна система України на сучасному етапі. Оцінка можливих підходів до вирішення питання про підвищення ролі й значення бюджетних відносин у зміцненні економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань.

8. Бюджетний процес. Шляхи визначення економічно обґрунтованих основ організації бюджетного процесу та реалізації загальних науково обґрунтованих принципів складання, розгляду проектів бюджетів та їх затвердження та виконання.

9. Державний кредит. Проблеми внутрішнього і зовнішнього боргу. Можливі варіанти вирішення питання компенсації населенню України знецінених заощаджень в установах Ощадбанку, Укрдержстраху та за майновими облігаціями.

10. Проблема незаконно вивезених з України вітчизняних капіталів, які містяться на рахунках банків західних країн. Можливі варіанти повернення цих капіталів і використання їх для інвестування власного виробництва в Україні.

11. Фінансовий ринок України. Можливі варіанти шляхів прискорення формування ринку цінних паперів і підвищення його ролі в регулюванні ринкових відносин.

12. Дискусії щодо співпраці України з міжнародними фінансовими інституціями при отриманні зарубіжних кредитів.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Мета курсової роботи

Курсова робота є однією з найефективніших форм самостійної роботи студентів. Мета курсової роботи — допомогти студентові закріпити та поглибити теоретичні знання, здобуті у процесі вивчення дисципліни «Фінанси».

Курсова робота як важлива форма навчального процесу покликана навчити майбутнього фахівця самостійно узагальнювати й аналізувати інформаційні джерела (монографії, підручники, навчальні посібники, публікації періодичної преси), статистичні і практичні матеріали, що характеризують фінансові процеси на різних рівнях господарювання: у сфері фінансів суб'єктів господарської діяльності, державних фінансів, міжнародних фінансів, страхового й фінансового ринку.

Курсова робота свідчить, наскільки знання, здобуті студентами в процесі вивчення курсу «Фінанси», є глибокими і фундаментальними; характеризує вміння студентів самостійно дослідити поставлені питання обраної теми.

Загальні вимоги до курсової роботи

У курсовій роботі студент має показати: знання і правильне розуміння закономірностей, що складаються у фінансовій сфері; уміння працювати з інформаційними джерелами, користуватись законодавчим та інструктивним матеріалом, викладати свою точку зору на проблемні питання та робити обґрунтовані висновки щодо поліпшення фінансових відносин і вдосконалення фінансової системи; здатність використовувати здобуті теоретичні знання у процесі аналізу та узагальнення цифрового матеріалу, застосовувати сучасну методику дослідження з використанням таблиць, графіків, схем, діаграм та інших графічних рисунків.

У курсовій роботі студент повинен глибоко і всебічно розкрити зміст обраної теми, показати розуміння конкретних форм організації фінансів у різних сферах суспільної діяльності. Особливу увагу слід приділити дискусійним питанням теорії і практики фінансових відносин. Якщо в економічній літературі відсутня єдина точка зору з питань, які досліджуються, слід навести думки кількох авторів, дати їх критичну оцінку та висловити свої міркування з даних питань. Це допоможе більш глибокому засвоєнню матеріалу.

Виконання курсової роботи

Виконання курсової роботи передбачає такі етапи: вибір теми; підбір та вивчення літератури; складання попереднього плану; консультація з викладачем — керівником й уточнення плану курсової роботи; написання та оформлення тексту курсової роботи; передання завершеної курсової роботи на кафедру фінансів для рецензування; доопрацювання роботи згідно із зауваженнями керівника; захист курсової роботи.

Підготовка до виконання курсової роботи

Підготовку до написання курсової роботи починають з вибору теми. Студентам надається право самостійно вибрати тему з проблематики, визначеної кафедрою фінансів, а також запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її розроблення. У такому випадку вибрана тема і план роботи повинні бути узгоджені з викладачем, який читає дисципліну «Фінанси», та керівником курсової роботи.

Обравши тему, студент має чітко визначити мету курсової роботи, підібрати відповідну наукову літературу та нормативно-інструктивні матеріали.

Літературні джерела студент підбирає самостійно. Роботу з літературою потрібно починати зі складання повного списку книг, статей, законів та нормативних документів. Для складання картотеки рекомендується використовувати такі каталоги: систематичний каталог наукової, навчальної та довідкової літератури університетської бібліотеки; каталог періодичних видань, довідників і нормативних матеріалів — у читальному залі бібліотеки; систематичні каталоги інших бібліотек.

Найбільша кількість публікацій із фінансових питань міститься в журналах «Фінанси України», «Економіка України», «Фінансова тема», «Економічний часопис», а також у

газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр», «Бізнес», «Галицькі контракти» та ін. Законодавчі акти публікуються у «Відомостях Верховної Ради України» та інших періодичних виданнях. Статистичну інформацію можна знайти в спеціальних виданнях Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, ДФС України. З метою прискорення роботи доцільно користуватися повним переліком статей, який друкується в останньому річному номері журналу.

На основі вивчення спеціальної літератури, нормативних документів, статистичних збірників студент складає розгорнутий план курсової роботи (можливо, в кількох варіантах), який погоджує з викладачем — керівником курсової роботи.

План — це основа роботи, тому його складання є одним із найважливіших етапів її підготовки. План повинен відобразити напрями дослідження обраної теми, логічний зв'язок між її окремими складовими частинами, проблемну постановку окремих питань. Із складеного плану видно, наскільки студент засвоїв матеріал обраної теми, як він зрозумів проблему в цілому і зумів виділити суттєві, головні напрями дослідження. Від правильно складеного плану багато в чому залежить і кінцевий результат виконаної роботи.

Після узгодження плану студент починає писати курсову роботу. Під час її написання план може уточнюватись. Уточнення додатково погоджуються з керівником.

Структура і зміст курсової роботи

Робота повинна мати чітку і логічну структуру, складовими якої є вступ, основна частина та висновки.

У вступі необхідно обґрунтувати актуальність обраної теми, її значимість, визначити мету і завдання курсової роботи, вказати методи дослідження, що використовувались під час написання курсової роботи.

У процесі написання основної частини необхідно відповідно до плану розкрити суть вибраної теми. Обов'язково окремим питанням виділяються проблемні й дискусійні аспекти дослідження. При цьому наводяться цифрові матеріали, дається їх аналіз.

У висновках курсової роботи підводяться підсумки з усіх висвітлених питань, визначаються шляхи і напрями вирішення проблемних аспектів теми. Рекомендації можуть бути розроблені студентом як самостійно на підставі практичного досвіду, так і через узагальнення пропозицій, що містяться у літературних джерелах.

До змісту роботи ставляться такі вимоги: системність, послідовність і конкретність викладення матеріалу; виділення в тексті окремих абзаців, адже занадто громіздке речення і великі фрагменти не сприяють його розумінню; завершеність викладення кожної думки; виключення повторень.

Зміст роботи треба викладати відповідно до плану, стисло, лаконічно, не припускаючи повторень та непотрібних відступів від теми.

Текст курсової роботи має бути написаний чітким, розбірливим почерком без пропусків та скорочень слів або надрукований на машинці чи набраний на комп'ютері.

Курсова робота повинна бути написана самостійно. Усі наведені в тексті цитати та цифровий матеріал потрібно супроводжувати посиланнями на відповідні джерела. Якщо аналізується практичний матеріал, то слід указати об'єкт аналізу. Обов'язковим для розкриття теми курсової роботи є залучення цифрових даних. Джерелом їх можуть бути статистичні щорічники, спеціальні видання Міністерства фінансів чи Міністерства економіки України, дані податкової адміністрації, а також фактичний матеріал, зібраний за місцем роботи.

Цифровий матеріал має бути поданий у вигляді таблиць, схем, діаграм, графіків. Особливу увагу слід приділити їх правильному оформленню. Таблиці, схеми, діаграми тощо повинні бути логічним продовженням викладених теоретичних положень.

На кожену таблицю та інші ілюстрації треба давати посилання на джерело, супроводжувати їх аналізом змісту та висновками.

Одна з головних вимог до графічного і табличного матеріалу — їх наочність. Заголовки (назви) таблиць, схем, графіків, діаграм мають відображати основний зміст

ілюстрованого матеріалу та вказувати на об'єкт і період, якого стосуються дані. У таблицях вказуються одиниці виміру, а в графіках та діаграмах — масштаб.

Наявність у роботі ілюстрацій, які називаються «рисунками» (схеми, діаграми, графіки), дає змогу викласти матеріал більш доказово, полегшує його сприйняття.

Оформлення курсової роботи та її обсяг

Текст роботи слід писати тільки на одній сторінці стандартного аркуша та розміщувати таким чином, щоб залишалися поля: з лівого боку — 20 мм, з правого — 10 мм, зверху — 20 мм, знизу — 20 мм.

Кожне питання, зазначене в плані курсової роботи, слід виносити у заголовок і починати з нової сторінки. Перед назвою питання проставляють його номер.

Номери сторінок проставляються у верхньому правому кутку або посередині сторінки зверху чи знизу. Титульний аркуш вважається першою сторінкою і номер на ньому не ставиться. Зразок титульного аркуша курсової роботи наведений у додатку 2.

Зміст роботи викладають на другій сторінці. У ньому послідовно записують найменування питання плану (ліворуч), а праворуч визначають номер сторінки, з якої воно починається. Вступ, висновки, список літератури, додатки нумерації не мають.

Обсяг текстової частини роботи має бути в межах 25—30 сторінок стандартного формату А4 (210 x 297 мм). Шрифт — 14, інтервал між рядками — 1,5.

Оформлення таблиць та інших видів графічного матеріалу

Заголовки таблиць, графіків, схем, діаграм розміщують над ними. Справа над тематичним заголовком з великої літери пишуть слово «Таблиця», «Схема» тощо, порядковий номер. Знак «№» перед цифрою не ставиться. Номер таблиці складається з номера питання та порядкового номера таблиці. Наприклад: Таблиця 2.3 (третя таблиця другого питання).

Кожна таблиця повинна, як правило, розміщуватися на одній сторінці. Перенесення її на наступну сторінку допускається, якщо в ній містяться взаємопов'язані характеристики об'єкта дослідження. У разі перенесення таблиці у правому верхньому кутку наступної сторінки слід писати: «Продовження (або закінчення) таблиці...».

Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, їх виносять у заголовок, якщо різні — вказують у боковику. Позначення одиниць виміру повинно відповідати стандартам. Якщо текст у таблиці повторюється і складається з двох або більше слів, при першому повторенні його замінюють словосполученням «те саме», а далі — лапками. Не дозволяється ставити лапки замість повторюваних цифр, знаків, математичних символів. Якщо цифрові дані відсутні, то ставлять пропуск — «—».

Цифри у графах треба проставляти у такий спосіб, щоб відповідні розряди чисел по всіх графах були розміщені один під одним. Потрібно дотримуватись однакової кількості десяткових знаків для всіх значень цифрових величин в одній колонці.

Таблицю розміщують по тексту після першого посилання на неї. Громіздкі таблиці та схеми допоміжного чи довідкового характеру слід винести у додатки, які нумерують окремо і поміщують після списку літератури. Таблиці й інші ілюстрації повинні мати окрему нумерацію.

Формули, на які є посилання в тексті, нумеруються в межах розділу арабськими цифрами. Номер формули складається з номера питання та порядкового номера формули, розмежованих крапкою. Номер формули слід взяти у дужки і розмістити на правому полі на рівні нижнього ряду формули, до якої він належить. Допускається наскрізна нумерація формул по всій роботі.

Оформлення списку використаної літератури

Список використаної літератури оформляють у такій послідовності: закони України; укази Президента; постанови і декрети Уряду України; статистичні та інші збірники; інструктивні матеріали (у хронологічному порядку); спеціальна економічна література і публікації в періодичних виданнях в алфавітному порядку із зазначенням прізвища та ініціалів автора; матеріали, які були зібрані на підприємствах і в організаціях та використані під час написання роботи.

Усі джерела, включені до списку використаної літератури, нумеруються послідовно. Використані книги слід записувати у такій формі:

Прізвище та ініціали автора (чи авторів), назва книги, місто видання, назва видавництва, рік видання.

Міста позначаються першими літерами (М., СПб., К.), а назви інших міст подаються повністю. Наприклад: Василик О. Д. Державні фінанси України. — К.: Вища школа, 1997.

Цитати у роботі, які наведені дослівно, беруться в лапки. Після закінчення цитати або цифрової інформації у квадратних дужках зазначається порядковий номер джерела, який міститься у списку використаної літератури; далі через кому — сторінка, звідки взята цитата чи цифра. Наприклад, посилання [5, с. 10] означає, що цитату взято з джерела, зазначеного у списку літератури під номером 5 на сторінці 10. При цитуванні текстів із газет, поточної та річної звітності підприємства або організації, невеликих за обсягом нормативних документів посилання на сторінки не обов'язкове. Наприклад: [23]. При посиланні на непряме цитування у квадратних дужках додатково зазначається «див». Наприклад: [див. 7, с. 25].

Після списку літератури студент ставить свій підпис і дату виконання роботи. Наприкінці роботи (після додатків, якщо вони є) залишаються дві чисті сторінки для рецензії.

Строк подання роботи визначає кафедра.

Рецензування та захист курсової роботи

Курсову роботу рецензує викладач — керівник курсової роботи. У рецензії відзначаються позитивні сторони і недоліки роботи, допущена чи не допущена вона до захисту. Роботи, які не відповідають установленим вимогам, повертаються на доопрацювання. Робота з незадовільною оцінкою підлягає переробленню протягом терміну, встановленого кафедрою.

Курсова робота, яка має позитивну оцінку, допускається до захисту. На захисті студент повинен розкрити основний зміст роботи, виділити її проблемні аспекти, обґрунтувати свої висновки, відповісти на запитання викладача. За результатами захисту курсової роботи студент отримує оцінку («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), яку викладач виставляє в екзаменаційну відомість.

Оцінку «відмінно» отримує студент, у якого акуратно і правильно оформлена курсова робота, вона має цільову спрямованість, містить практичний результат і глибокий аналіз питань обраної теми, висновки про позитивні моменти і недоліки, пропозиції щодо усунення недоліків.

Оцінку «добре» одержує студент за роботу, у якій виконані всі зазначені вимоги, але є деякі недоліки методичного характеру, недостатньо аргументовані висновки й пропозиції. Робота має бути виконана правильно й акуратно.

Оцінку «задовільно» отримує студент, у якого робота містить недостатньо елементів наукового дослідження, неглибокий аналіз, висновки і пропозиції погано аргументовані, текст оформлений неакуратно.

Студент, який отримав незадовільну оцінку, не допускається до іспиту з даної дисципліни.

Тема: Бюджетна система і міжбюджетні відносини

План

Вступ.

1. Поняття бюджетної системи та принципи її побудови.
2. Сучасна бюджетна система України та її формування.
3. Міжбюджетні відносини, їх види, форми та напрями.
4. Шляхи розвитку бюджетної системи та вдосконалення міжбюджетних відносин.

Висновки.

Список використаної літератури.

Тема: Сутність та об'єктивна необхідність фінансів

План

Вступ.

1. Призначення та об'єктивна необхідність фінансів.
 2. Сутність та ознаки фінансів.
 3. Відмінності між фінансами та іншими економічними категоріями.
 4. Розподіл і перерозподіл ВВП та модельне планування фінансових відносин.
 5. Функції фінансів.
 6. Сучасні концепції сутності і функцій фінансів. Висновки.
- Список використаної літератури.

Тема: Фінанси державних підприємств План

Вступ.

1. Основи функціонування фінансів державних підприємств.
 - 1.1. Роль фінансів у діяльності державних підприємств.
 - 1.2. Принципи організації фінансів державних підприємств.
 - 1.3. Джерела формування фінансових ресурсів державних підприємств.
 2. Фінансове планування на державних підприємствах.
 3. Державна підтримка підприємств і її форми.
 4. Сучасне фінансове становище державних підприємств в Україні. Висновки.
- Список використаної літератури.